

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
25.10.2018

Sak:

Organisering av Det kunstfaglige fakultet og Tromsø museum - universitetsmuseet i ny enhet

Innstilling til vedtak:

- *Navn for den nye enheten skal være «Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen»*
- *Direktøren ved den nye enheten får fullmakter til å utpeke to visedirektører, en med ansvar for formidling og en med ansvar for utdanning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid. Omfanget av disse funksjonene fastsettes etter avtale med universitetsledelsen.*
- *Den nye enheten etableres med tre enheter på nivå tre: Kunstakademiet, Musikkonservatoriet og Universitetsmuseet*
- *Alle enhetene på nivå tre ledes av en faglig leder tilsvarende instituttleder. Det må vurderes om alle enhetene har behov for en full stilling, basert både på omfang og rekrutteringsgrunnlag*
- *Inntil 5 millioner fra UiTs strategiske fond skal i 2019 og 2020 benyttes til konkrete utviklings- og integreringsprosjekter.*

Begrunnelse:

Universitetsstyret fattet følgende vedtak i sitt møte 6. september:

1. *Rektor gis fullmakt til å fastsette endelige instruksjoner for lederstillingene ved den nye enheten. Universitetsdirektøren bes om å igangsette tilsettingsprosesser for de samme stillingene*
2. *Universitetsdirektøren bes om å utforme funksjonsbeskrivelser og bemanningsplan for administrasjonen ved den nye enheten.*
3. *Rektor får fullmakt til å oppnevne et interimsstyre for den nye enheten i perioden fra fusjonstidspunktet til 31.12.2019. Interimsstyret skal utgå fra de nåværende styrene på TMU og Kunstfak. Nytt styre skal være på plass fra 1.1.2020.*
4. *Universitetsstyret slutter seg til de overordnede vurderingene av organisering og ledelse av nivå tre med de kommentarer som fremkom i møtet. Saken sendes på høring til berørte enheter, arbeidstakerorganisasjonene og studentparlamentet.*
5. *Universitetsstyret slutter seg til framlagt tidsplan for den videre prosessen.*

I tråd med vedtakspunkt 4 har saken vært på høring hos de berørte enheter, arbeidstakerorganisasjonene, samt studentparlamentet. Det ble bedt om forslag til navn på den nye enheten, innspill på organisering og ledelse av nivå tre, samt innspill på hvordan faglig integrasjon og utvikling av samarbeidsprosjekter kan komme til uttrykk i den nye enheten. Tromsø museum – universitetsmuseet (TMU), Det kunstfaglige fakultet (Kunstfak), Forskerforbundet og NTL har avgitt høringssvar.

Universitetsdirektøren vil i det følgende gjennomgå de innspill som er kommet inn, samt innstille på navn på den nye enheten og ledelses- og organisasjonsmodell.

Navn

Det har i høringsrunden kommet flere ulike innspill på navn. TMU støtter forslaget om bruk av et sammensatt navn og understreker viktigheten av å beholde «universitetsmuseum» i navnet med tanke på å forbli sidestilt med de andre fem universitetsmuseene i Norge. TMU anbefaler på denne bakgrunn at navnet på den nye enheten blir «Norges arktiske universitetsmuseum og Akademi for kunstfag». Denne navnebruken forutsetter, slik TMU ser det, at det ikke bør være to nivåer i navnebruken, dvs. at UiT Norges arktiske universitet ikke kan benyttes i tilknytning til den nye enhetens navn.

Kunstfak påpeker at ved bruk av «Norges arktiske» i navnet på enheten på nivå to kan bli en uheldig dobbel gjentakelse av ordene «Norges arktiske» i sammenhenger der både institusjonsnavnet og enhetsnavnet må gjengis. De foreslår derfor følgende alternativer:

- *Akademi for kunstfag og Universitetsmuseum*
- *Universitetsmuseum og Akademi for kunstfag*

Forskerforbundet foreslår at det nye navnet på nivå 2 blir «Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunstfag». NTL har ingen synspunkter vedrørende enhetens navn.

Universitetsdirektøren ser at det kan være noen utfordringer knyttet til at «Norges arktiske» blir endel av navnet, både for nivå 1 og 2. I praksis vil dette likevel neppe bli et stort problem, fordi det er sannsynlig at enhetsnavnet i all hovedsak vil benyttes alene. Universitetsdirektøren legger også vekt på at styret tidligere har uttrykt støtte til Buresund-utvalgets anbefaling om bruk av betegnelsen Norges arktiske universitetsmuseum, og foreslår derfor at navnet på den nye enheten blir «Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunstfag».

Organisering og ledelse

Ledelse på nivå 2

Flere av høringsinnspillene gir forslag til ledelsesstrukturer på nivå 2. Kunstfak understreker at organisasjonsriggen må gjenspeile både eksisterende kjerneoppgaver og de nye oppgavene som tillegges den nye enheten. Enhetsledelsen må derfor gis en utforming som inkluderer både museumsfaglige og kunstfaglige kompetansekrav. Som en følge av dette ser fakultetet for seg at direktør for enheten skal ha med seg enten én eller to assisterende direktører i fulle åremålsstillinger (tilsvarende prodekaner på fakultetene). Samlet sett skal ledelsen ha hovedansvar for museumsenheten inkludert nytt museumsbygg, kunstfagene inkludert utdanning og FoU/KU, samt forskningskommunikasjon.

TMU fremmer også forslag om at direktøren skal ha med seg en visedirektør/prodirektør, på lik linje med dagens prodekaner, med ansvar for henholdsvis utdanning og formidling. I modellen

foreslås det at direktøren har et hovedansvar for museet og utvikling av det nye museet. Sammensetningen med to prodirektører, en for utdanning og en for formidling, vil innebære en hensiktsmessig fordeling av ansvaret for de ulike virksomhetene og den strategisk utvikling av disse. Utnevning av prodirektører vil også innebære en mulighet for å utvikle utdanning og formidling på tvers av organisasjonen – og i samarbeid med resten av UiT.

Universitetsdirektøren ser at det vil være hensiktsmessig å ha en «visefunksjon» i tilknytning til direktørstillingen, og støtter langt på vei forslaget til TMU om en visefunksjon knyttet til utdanning og en visefunksjon knyttet til formidling. Ulempen med denne modellen, som TMU selv påpeker i høringsinnspillet, er at forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid ikke tydelig nok blir løftet frem som strategiske utviklingsområder. Universitetsdirektøren anbefaler derfor at direktøren får i oppdrag å utpeke to visedirektører, én med ansvar for formidling og én med ansvar for utdanning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid. Det må i samråd med rektor og universitetsdirektør gjøres en nærmere vurdering av omfanget av disse stillingene.

Administrasjonen

Både TMU og Kunstfak har i sine tilbakemeldinger omtalt organisering av administrasjonen. TMU har foreslått å samle staben i to seksjoner for HR/økonomi/studieadministrasjon og Forskningskommunikasjon/produksjon (musikk, utstillinger, arrangementer/museumsdrift) med hver sin seksjonsleder. Denne sammenslåingen vil innebære en stor omstilling fra dagens organisering ved de to enhetene, både for de ansatte og for etablering av fellestjenester på nivå 2. Det understrekes at det vil være en utfordring for den nye enheten å dekke et så vidt spekter av oppgaver gjennom en felles stab for produksjon av for eksempel utstillinger, konserter, studentarbeider og arrangement, samtidig som det på sikt vil kunne skape et mer robust produksjonsteam. Kunstfak på sin side understreker at bredden i stillingsinnholdet i de administrative stillingene må ivaretas for å sikre administrativ fleksibilitet og tilgjengelighet i perioder med ekstra stor aktivitet og ved fravær og sykdom i kollegiet.

Både Kunstfak og TMU trekker også fram behovet for noen nye stillinger for å kunne ivareta et styrket formidlingsarbeidet for hele UiT og utvikle konseptet for ny enhet. TMU peker spesielt behovet for å styrke taben med en produsent, en AV-tekniker (for økt bruk av teknologi), og en kommunikasjonsrådgiver som kan jobbe med nye teknologiske virkemidler. Frem mot bygging av nye utstillinger vil det være avgjørende å ansette en større prosjektbasert stab som kan jobbe med utvikling og produksjon av utstillinger.

Kunstfak peker også på det økte fokuset på forskningskommunikasjon og foreslår å opprette en egen stilling med hovedansvar for forskningskommunikasjon. Videre påpekes det at enhetsadministrasjonen bør styrkes med en forskningsadministrativ medarbeider som bl.a. skal ivareta ph.d.-programmet i kunstnerisk utviklingsarbeid og en studiekonsulent for å sikre at det er tilstrekkelig kapasitet til å ivareta etablering av nye studieprogram.

Universitetsstyret vedtok i sitt møte 6. september 2018 å gi universitetsdirektøren fullmakt til å utforme funksjonsbeskrivelser og bemanningsplan for administrasjonen ved den nye enheten. Universitetsdirektøren vil ta med seg innspillene fra enhetene videre i denne prosessen. Det vil være avgjørende å legge til rette for en god faglig utvikling, og universitetsdirektøren er innstilt på å stille ressurser til rådighet for dette. Men en sterk økning i antallet regulære administrative stillinger er likevel ikke ønskelig.

Organisering og ledelse av nivå 3

Alle høringsinnspillene har lagt fram forslag til organisering av nivå tre. Forskerforbundet skisser to modeller der det i den ene modellen er to enheter tilsvarende dagens Kunstfak og TMU, mens det i den andre modellen er tre enheter tilsvarende dagens TMU, det nåværende Musikkonservatoriet og Kunstakademiet. NTL mener at dagens nivå 3-enheter ved TMU og Kunstfak er naturlige byggesteiner for videre organisering og at disse vil være et godt utgangspunkt for samarbeidsprosjekter på tvers i den nye enheten.

Kunstfak peker på at en videreføring av enhetene Musikkonservatoriet og Kunstakademiet er avgjørende for å sikre ivaretagelse av kjerneoppgavene. Dette er også viktig av hensyn til faglig omdømme og synlighet, herunder rekruttering av studenter og ansatte med høy kompetanse. Videre mener Kunstfak at tilsvarende organisering av nivå 3 bør gjelde for TMU, altså at seksjonene for kultur- og naturvitenskap videreføres i den nye enheten. Alternativt kan de slås sammen til én nivå 3-enhet for museumsvirksomhet.

TMU mener det er en god løsning at nivå 3 organiseres som to institutter; Museum og Kunstfag. En organisering i to institutter vil innebære en styrking av ledelse på nivå 3 med hver sine instituttledere med helhetlig faglig og administrativt ansvar. Det er en utfordring å ansette ledere på nivå 3, derfor anses det som lite hensiktsmessig å etablere fire små institutter med hver sin instituttledelse som del av sin stilling. En ulempe som trekkes fram ved en slik organisering er at de to instituttene vil få stor spredning i faglig tilnærming. Dette kan imidlertid også være en fordel for forskning, faglig utvikling og innovativ formidling. Det understrekes videre at det vil være et behov for å etablere et nivå 4 med faggrupeledere eller programstyreledere.

Alle høringsinnspillene understreker at enhetene på nivå tre bør ledes av hver sin faglige leder, tilsvarende instituttleder.

Universitetsdirektørens vurderinger

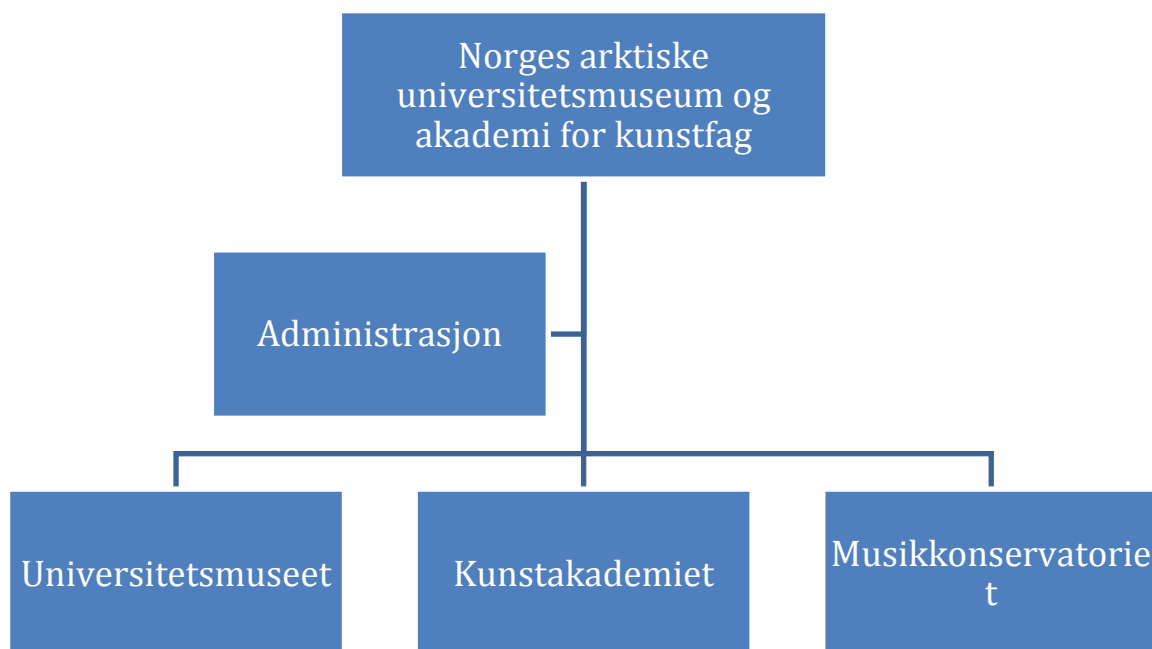
Universitetsdirektøren registrer at det ulike synspunkter i inngangen til organisering av nivå 3. De to enhetene har i dag et noe ulikt utgangspunkt som universitetsdirektøren mener det er viktig å ta hensyn til i den sammenheng. TMUs to seksjoner har idag ikke formell status som institutter på lik linje med de to instituttene på Kunstfak. TMU understreker selv viktigheten av å ha disse to seksjonene samlet i en enhet, noe universitetsdirektøren støtter. TMU argumenterer videre for at en organisering av både TMUs seksjoner og Kunstfaks institutter i to enheter vil innebære en styrking av ledelse på nivå 3 med hver sine instituttledere med helhetlig faglig og administrativt ansvar. Slik universitetsdirektøren ser det gjelder denne argumentasjonen bare delvis for organisering av kunsthøgskolene. Både Kunstakademiet og Musikkonservatoriet er idag enheter som har opparbeidet seg og krever nasjonal synlighet som egne enheter, og universitetsdirektøren anerkjenner at dette vil være viktig også i framtiden. Derimot ser universitetsdirektøren utfordringer knyttet til å rekruttere faglige ledere til disse enhetene. Kunstfak har per i dag ikke instituttledere, nettopp på grunn av rekrutteringsutfordringer. Det kan også nevnes at spesielt Kunstakademiet har svært få ansatte, og hvis denne enheten skal ha sin egen faglige leder, vil rekrutteringsgrunnlaget være svakt og lederspennet smalt.

Universitetsdirektøren anbefaler likevel samlet sett at Kunstakademiet og Musikkonservatoriet fortsetter som egne enheter, og at museet etableres som en egen enhet med betegnelsen Universitetsmuseet. Universitetsdirektøren ser ikke at en organisering med tre underenheter der en er museet og de to andre er henholdsvis Kunstakademiet og Musikkonservatoriet er uheldig for dynamikken for enheten totalt. Denne vil bli godt ivarettatt gjennom sammensetningen av styret og lederfunksjonene på nivå 2.

Universitetsdirektøren ser videre behovet for at alle nivå 3 enhetene ledes av en faglig leder, tilsvarende instituttleder. Det må i samråd med rektor vurderes om alle enhetene har behov for en full stilling, basert både på omfang og rekrutteringsgrunnlag.

Dernest støtter universitetsdirektøren vurderingene knyttet til organisering av et uformelt nivå fire gjennom faggruppelidere, forskningsgruppelidere, studieledere med videre. Dette er imidlertid noe som ikke krever vedtak i universitetsstyret og universitetsdirektøren ser det som mest hensiktsmessig at enheten selv etablerer nødvendige lederfunksjoner på nivå 4.

På bakgrunn av disse vurderinger anbefaler universitetsdirektøren følgende organisering av den nye enheten:

Prosjekter for faglig integrasjon og strategiske tildelinger

Flere av tilbakemeldingene i høringsrunden understreker at prosjekter for faglig integrasjon må jobbes frem over tid, på ulike arenaer og med ulike virkemidler. Den nye enheten må jobbe frem en felles visjon, identifisere satsningsområder innenfor UiT sin strategi og utforme en egen felles strategi.

Kunstfak mener at mandat og oppgaver tillagt den nye enheten bør utvikles og ivaretas i en ny permanent strategisk utviklingsenhet. Denne enheten må bemannes med tilstrekkelig ressurser for å kunne vareta:

- Utvikling av nye tverrfaglige FoU/KU samarbeidsformer og arbeidsmetoder
- Etablering av nye arbeidsmetoder og prosjekter innen forskningskommunikasjon
- Utvikling av nye utdanningstilbud
- Funksjonalitet og faglige behov i arbeidet med nytt museumsbygg

Kunstfak understreker at det må gis en romslig årlig strategisk bevilgingsramme knyttet opp til de oppgaver som den strategiske utviklingsenheten får, deriblant en ny stilling med ansvar for

forskningskommunikasjon og en strategisk bevilgning til en fast pool av minst fem kunststipendiater inkludert dagens øremerkede bevilgning fra Kunnskapsdepartementet. Kunstfak understreker også at en målrettet strategisk bevilgning av en viss varighet er nødvendig for å realisere formålet med samorganiseringen. Parallelt med etableringen av en ny enhet skal også nytt museumsbygg planlegges/prosjekteres og realiseres, samt at flytting av Musikkonservatoriet til Mack-kvartalet står på dagsorden som en del av realisering av byens nye kulturkvartal med nye fasiliteter for Nordnorsk Opera og Symfoniorkester. Videre står UiT og den nye enheten overfor store utfordringer når det gjelder etablering av ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid.

TMU påpeker i sin høringsuttalelse at prosjekter for faglig integrasjon må jobbes frem over tid og på ulike arenaer med ulike virkemidler. Det er et stort behov for at den nye enheten får ro og tillit til å jobbe med dette i tida som kommer. Det er i den forbindelse satt fokus på noen virkemidler:

- Bevilge strategiske midler som insentivmidler til utvikling av nye tverrgående prosjekt.
- Skape arenaer for faglige møtepunkter for faglige ansatte, muligheter for å søke strategiske midler for å jobbe frem gode prosjekter innen forskning, utdanning, formidling og samling.
- Formidlingsstrategiske tiltak – skape gode vilkår for å jobbe frem god forskningskommunikasjon gjennom spenstig og innovativ formidling og et utvidet formidlingsoppdrag for hele UiT.
- Sette ned arbeidsgrupper for å skape felles prosjekt slik at den nye enheten kan bli en uttestingsarena for eksempel innen teknologi og praksis i ulike utdanninger.

TMU har også foreslått noen satsingsområder som kan aktualisere muligheter, men som ikke enda er utredet eller klare for oppstart:

Formidlings- og utstillingsprosjekter:

Det er et stort potensiale i å utvikle feltet kunst og vitenskap, det finnes flere eksempler på museer internasjonalt som jobber innen dette feltet og det kan hentes inspirasjon, alt fra Museum für Naturkunde i Berlin, til Musée des Confluences i Lyon og Exploratorium i San Fransisco.

Kunstnerisk utviklingssamarbeid:

- Selvstendige bidrag i utstillinger, arrangementer
- Museets samlinger, arkiv og museumspraksiser som grunnlag/inspirasjon
- Urfolksproblematikk

Utdanninger:

- Arktisk kuratorutdanning for kunst og forskningskommunikasjon, her er det mulig å ta plass nasjonalt og internasjonalt med en slik utdanning.
- Samarbeide om studier i samisk musikk.
- Praksis for en rekke utdanninger.
- Arrangementer og museumsutstillinger kan i større grad brukes som arena i undervisning og praksis.

Forskningsprosjekter/forskningsgrupper:

Økende vekt på tverrfaglighet i forskningsfinansierende institusjoner nasjonalt og internasjonalt gjør at den tverrfaglige sammensetningen av den nye enheten bør kunne utvikle forskningsprosjekter på tvers. Intensivordninger må vurderes.

Universitetsdirektørens vurderinger

Universitetsdirektøren støtter vurderingene om at prosjekter for faglig integrasjon må jobbes frem over tid, på ulike arenaer og med ulike virkemidler. Arbeidet med en ny felles visjon og nye satsingsområder blir en jobb for den nye ledelsen og interimsstyret som starter sitt arbeid på nyåret. Universitetsdirektøren registrer også at det allerede er gjort et løfterikt arbeid med å foreslå satsingsområder innenfor ulike felt, og gir full tilslutning til at det legges til rette for at disse kan arbeides videre med. I tillegg til de prosjektene som er skissert i innspillene fra TMU og Kunstfak, vil universitetsdirektøren vise til at det er tatt initiativ til utvikling av et nyskapende studietilbud i tradisjonsbåtbygging, som både vil være et viktig bidrag til å fylle museets oppgave med å ivareta immateriell kulturarv, og et prosjekt som kan integrere miljøer på tvers av dagens enheter.

For å legge til rette for planleggingen av dette og andre utvalgte prosjekter foreslår universitetsdirektøren at styret de to kommende årene tildeler inntil 5 millioner av UiTs strategiske fond til konkrete utviklings- og integreringsprosjekter. Starttildelingen for 2019 konkretiseres i samband med den ordinære tildelingen av strategiske midler som styret skal foreta i november.

Universitetsdirektøren mener det ikke er grunnlag for å etablere en permanent strategisk utviklingsenhet (slik Kunstfak foreslår), men ser det som naturlig at oppgavene som er foreslått lagt til denne enheten løses innenfor den regulære organisasjonsstrukturen, og at det gis tilgang på prosjektstillinger som kan bistå ledelsen i ivaretagelsen av store og krevende oppgaver (eks. planlegging av nytt museumsbygg).

Alle forslag knyttet til (utvidet) administrativ bemanning må gjøres i tilslutning til utarbeidelsen av bemanningsplan for den nye enheten. Universitetsdirektøren tar med seg de innspill som er kommet i høringsrunden i dette arbeidet.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Julia Holte Sempler

Vedlegg 1: Høringsinnspill